

คำอธิบายระเบียบศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓

หน้า

ส่วนแรก

คำอธิบายระเบียบศาลรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓

๒

ภาพรวม บทอาศัยอำนาจ

๒-๙

และเนื้อหาส่วนต้น (ข้อ ๑ ถึงข้อ ๕)

หมวดที่ ๑ สารบบคดี การตรวจคำร้อง และแยกประเภทคำร้อง (ข้อ ๖ ถึงข้อ ๘)

๑๐-๑๓

หมวดที่ ๒ การจ่ายและการจัดทำสำนวนคดี (ข้อ ๙ ถึงข้อ ๑๑)

๑๔-๑๖

หมวดที่ ๓ การสนับสนุนกระบวนการพิจารณาในศาล (ข้อ ๑๒ ถึงข้อ ๒๑)

๑๗-๒๖

หมวดที่ ๔ การเก็บรักษา การเบิกจ่าย และการจัดเก็บสำนวนคดีหลัก (ข้อ ๒๒ ถึงข้อ ๒๕)

๒๗-๓๐

หมวดที่ ๕ การทำลายสำเนาสำนวนคดี (ข้อ ๒๖ ถึงข้อ ๒๗)

๓๑-๓๒

ส่วนที่สอง

ความเป็นมาของระเบียบศาลรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓

๓๓

ภาคผนวก

- ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓
(โปรดดูตาม Link หรือ QR-Code ที่แนบมาพร้อมนี้)

(http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/A/081/T_0003.PDF)

- ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ
ในสังกัดสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๕

(<http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2555/A/036/40.PDF>)

ส่วนแรก คำอธิบายระเบียบศาลรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๗ ตอนที่ ๘๑ ก วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๓ หน้า ๓)

- วันใช้บังคับ (ข้อ ๒)

มีผลใช้บังคับในวันพฤหัสบดี ที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๓

- เนื้อหาสาระในภาพรวมของระเบียบศาลรัฐธรรมนูญ (ข้อ ๑ ถึงข้อ ๒๗)

มีจำนวน ๒๗ ข้อ

แบ่งออกเป็น ๕ หมวด ได้แก่

หมวดที่ ๑ สารบบคดี การตรวจคำร้อง และแยกประเภทคำร้อง (ข้อ ๖ ถึงข้อ ๘)

หมวดที่ ๒ การจ่ายและการจัดทำสำนวนคดี (ข้อ ๙ ถึงข้อ ๑๑)

หมวดที่ ๓ การสนับสนุนกระบวนการพิจารณาในศาล (ข้อ ๑๒ ถึงข้อ ๒๑)

หมวดที่ ๔ การเก็บรักษา การเบิกจ่าย และการจัดเก็บสำนวนคดีหลัก (ข้อ ๒๒ ถึงข้อ ๒๕)

หมวดที่ ๕ การทำลายสำเนาสำนวนคดี (ข้อ ๒๖ ถึงข้อ ๒๗)

นอกจากนั้น ในข้อ ๑ ถึงข้อ ๕ ซึ่งเป็นในเชิงรูปแบบการร่างกฎหมาย แต่ก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง
ได้แก่

ข้อ ๑ ชื่อระเบียบศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๒ วันบังคับใช้

ข้อ ๓ ชื่อยกเลิก

ข้อ ๔ บทนิยามศัพท์

ข้อ ๕ ผู้รักษาการระเบียบศาลรัฐธรรมนูญ

บทอาศัยอำนาจ

“อาศัยอำนาจตามความในข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒
ข้อ ๕ ประธานศาลรัฐธรรมนูญโดยความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จึงออกระเบียบไว้
ดังต่อไปนี้”

หากพิจารณาตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒
อาจแบ่งการออกระเบียบเป็น ๒ กรณี ได้แก่

กรณีแรก การออกระเบียบเป็นการทั่วไป

ซึ่งกำหนดไว้ในข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒
ข้อ ๕^๑ ซึ่งกำหนดให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญรักษาการตามข้อกำหนดนี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบ
ประกาศ และคำสั่งของศาล โดยความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดนี้
ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ย่อม
เป็นกรณีที่เป็นกรนอกตามกรณีแรกนี้

กรณีที่สอง การออกระเบียบที่มีการกำหนดไว้โดยเฉพาะ

ซึ่งกำหนดไว้ในข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒
จำนวน ๒ ข้อ ได้แก่

๑) ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒
ข้อ ๘ (๘)^๒ ทั้งนี้ มีฐานอำนาจมาจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ
ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๘^๓ ปัจจุบันมีการออกเป็น “ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในที่ทำการศาล พ.ศ. ๒๕๖๒”^๔

^๑ ข้อ ๕ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญรักษาการตามข้อกำหนดนี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ และคำสั่ง
ของศาล โดยความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดนี้

^๒ ข้อ ๘ บุคคลที่เข้ามาหรือจะเข้ามาในที่ทำการศาล หรือเข้าฟังการไต่สวน จะต้องประพฤติปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑) ๒) ๓) ๔) ๕) ๖) ๗) ๘) ๙) ๑๐) ๑๑) ๑๒) ๑๓) ๑๔) ๑๕) ๑๖) ๑๗) ๑๘) ๑๙) ๒๐)

๑) ๒) ๓) ๔) ๕) ๖) ๗) ๘) ๙) ๑๐) ๑๑) ๑๒) ๑๓) ๑๔) ๑๕) ๑๖) ๑๗) ๑๘) ๑๙) ๒๐)

(๘) ต้องประพฤติปฏิบัติตนตามระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยใน
ที่ทำการศาล

^๓ มาตรา ๓๘ ศาลมีอำนาจรักษาความปลอดภัยสงบเรียบร้อยของการพิจารณาคดีในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลที่เข้ามาหรือจะเข้า
มาในที่ทำการศาล หรือบริเวณที่ทำการศาล หรือเข้าฟังการไต่สวนของศาล หรือในกรณีมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความ
สงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ศาลอาจมีคำสั่งให้บุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดกระทำการหรืองดเว้นกระทำการ
เพื่อให้การพิจารณาคดีดำเนินไปโดยสงบเรียบร้อยและรวดเร็ว

ศาลมีอำนาจออกข้อกำหนดของศาลเกี่ยวกับการปฏิบัติกรตามวรรคหนึ่ง เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณา
ของศาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

คำอธิบายระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓
จัดทำโดยนายอดิเทพ อวยยะพัฒน์ (ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๓)

๒) ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒
ข้อ ๑๓^๕ ทั้งนี้ มีฐานอำนาจมาจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ
ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๘^๖ เช่นกัน ปัจจุบันมีการออกเป็น “ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล พ.ศ. ๒๕๖๒”^๗

การวิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยคดีที่กระทำโดยสุจริตและมีได้ใช้ถ้อยคำหรือมีความหมายหยาบคาย เสียดสี หรือ
อาฆาตมาดร้าย ไม่มีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล

^๕ http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/112/T_0009.PDF

ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒

^๕ ข้อ ๑๓ หลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาลให้เป็นไปตามระเบียบที่ศาล
กำหนด

^๖ มาตรา ๓๘ ศาลมีอำนาจรักษาความสงบเรียบร้อยของการพิจารณาคดีในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลที่เข้ามาหรือจะเข้า
มาในที่ทำการศาล หรือบริเวณที่ทำการศาล หรือเข้าฟังการไต่สวนของศาล หรือในกรณีมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความ
สงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ศาลอาจมีคำสั่งให้บุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดกระทำการหรืองดเว้นกระทำการ
เพื่อให้การพิจารณาคดีดำเนินไปโดยสงบเรียบร้อยและรวดเร็ว

ศาลมีอำนาจออกข้อกำหนดของศาลเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณา
ของศาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

การวิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยคดีที่กระทำโดยสุจริตและมีได้ใช้ถ้อยคำหรือมีความหมายหยาบคาย เสียดสี หรือ
อาฆาตมาดร้าย ไม่มีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล

^๗ http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/112/T_0006.PDF

ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒

ข้อ ๑ ชื่อระเบียบ

“ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓”

ด้วยในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖^๕ บัญญัติให้มีการออก “กฎ” ซึ่งเป็นกฎหมายลำดับรอง ในหลายรูปแบบ ได้แก่ ข้อกำหนด ระเบียบ หรือประกาศ

แต่อย่างไรก็ตาม ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕^๖ ตามที่กล่าวมาแล้วในหน้า ๓ และมีใช้เป็นกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖

อนึ่ง มีข้อสังเกตว่า เพื่อให้การบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ศาลรัฐธรรมนูญจึงได้มีการกำหนดหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการภายในของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่มีภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับงานคดีโดยตรง ได้แก่ สำนักคดี ๑ สำนักคดี ๒ สำนักคดี ๓ สำนักคดี ๔ และสำนักคดี ๕ ทั้งนี้ เป็นไปตามประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๔ (๕) ถึง (๙) และข้อ ๕ (๕ - ๘) และ (๙) (รายละเอียดตามเอกสารภาคผนวก)

โดยที่ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ จะกำหนดบทนิยามศัพท์ ๒ คำที่สำคัญ ได้แก่ คำว่า

“สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดี” หมายความว่า สำนักที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานสารบบคดี ทะเบียนหนังสือรับ ทะเบียนหนังสือส่ง ทะเบียนการเบิกจ่ายสำนวนคดี และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในปัจจุบันได้แก่ สำนักคดี ๕

“หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวน” หมายความว่า สำนักคดีหรือกลุ่มงานคดีที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสำนวนคดี ซึ่งในปัจจุบันได้แก่ สำนักคดี ๑ ถึงสำนักคดี ๔

^๕ มาตรา ๖ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้มีอำนาจออกข้อกำหนด ระเบียบ และประกาศของศาล เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

การออกข้อกำหนด ระเบียบ หรือประกาศของศาล ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามมติของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

^๖ ข้อ ๕ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญรักษาการตามข้อกำหนดนี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของศาล โดยความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดนี้

คำอธิบายระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓
จัดทำโดยนายอติเทพ อวยยะพัฒน์ (ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๓)

ข้อ ๒ วันมีผลใช้บังคับระเบียบศาลรัฐธรรมนูญ

“ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

ในกรณีนี้ ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๓

ดังนั้น ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

(หมายเหตุ ในเรื่องการนับระยะเวลาในกรณีนี้ไม่ได้นำเอาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๐^{๑๐} มาบังคับใช้กับกรณีนี้แต่อย่างใด)

^{๑๐} มาตรา ๓๐ การนับระยะเวลาที่มีวันเริ่มต้นและวันสุดท้าย ให้นับวันถัดไปเป็นวันเริ่มต้น และถ้าวันสุดท้ายของระยะเวลาตรงกับวันหยุดราชการหรือวันหยุดทำการของศาล ให้นับวันทำการถัดไปเป็นวันสุดท้ายของระยะเวลา

ข้อ ๓ ข้อยกเล็ก

“ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดี พ.ศ. ๒๕๕๕
- (๒) ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙”

ด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๒ อันเป็นบทเฉพาะกาลได้บัญญัติให้บรรดาข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของศาลที่ออกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ดังนั้น ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดี พ.ศ. ๒๕๕๕ และระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ออกตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ (ซึ่งมีฐานอำนาจมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐ วรรคห้า) และยังมีผลบังคับจนถึงปัจจุบันตามบทเฉพาะกาลพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๒

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงต้องมีการยกเลิกระเบียบศาลรัฐธรรมนูญฉบับเดิมด้วยข้อ ๓ แห่งระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ นี้ ตามรูปแบบในการยกร่างกฎหมาย

ข้อ ๔ บทนิยามศัพท์

“ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“คณะตุลาการ” หมายความว่า คณะตุลาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๙

“สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดี” หมายความว่า สำนักที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานสารบบคดี ทะเบียนหนังสือรับ ทะเบียนหนังสือส่ง ทะเบียนการเบิกจ่ายสำนวนคดี และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

“หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวน” หมายความว่า สำนักคดีหรือกลุ่มงานคดีที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสำนวนคดี

“ผู้เชี่ยวชาญประจำสำนวน” หมายความว่า ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดีหรือผู้เชี่ยวชาญด้านคดีที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสำนวนคดี

“เอกสารในสำนวนคดี” หมายความว่า คำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัย คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำร้องทั่วไป/คำขออื่น คำชี้แจง บันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็น คำคัดค้าน คำแถลงการณ์เปิดคดี คำแถลงการณ์ปิดคดี ใบมอบฉันทะ บัญชีระบุพยานบุคคล บัญชีระบุพยานเอกสาร บัญชีระบุพยานวัตถุ คำร้องหรือหนังสืออื่นใดที่คู่กรณี ผู้เกี่ยวข้อง หรือบุคคลอื่นยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ รวมทั้งเอกสารประกอบคำร้องหรือหนังสือดังกล่าว หรือเอกสารที่ศาลรัฐธรรมนูญ คู่กรณี ผู้เกี่ยวข้อง หรือบุคคลอื่นนำเข้าสู่สำนวนคดี

“เอกสารทางธุรการคดี” หมายความว่า เอกสารประกอบสำนวนคดีที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของศาลรัฐธรรมนูญ”

ในบทนิยามศัพท์ข้างต้น อาจจัดแบ่งประเภทออกเป็น ๒ กรณี ได้แก่

๑) บทนิยามศัพท์ในคำเดียวกันที่ให้ความหมายเหมือนกับบทนิยามศัพท์ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ จำนวน ๑ คำ ได้แก่

“คณะตุลาการ”

๒) บทนิยามศัพท์ที่มีเพิ่มเติมคำขึ้นมาจากบทนิยามศัพท์ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ จำนวน ๕ คำ ได้แก่

“สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดี” (สำนักคดี ๕) “หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวน” (สำนักคดี ๑ ถึง สำนักคดี ๔) “ผู้เชี่ยวชาญประจำสำนวน” “เอกสารในสำนวนคดี” “เอกสารทางธุรการคดี”

ข้อ ๕ บทรักษาการ

“ข้อ ๕ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญรักษาการตามระเบียบนี้
ให้เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญโดยความเห็นชอบ
ของประธานศาลรัฐธรรมนูญเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบนี้”

ข้อ ๕ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญรักษาการตามระเบียบนี้

ทั้งนี้ ในข้อ ๕ วรรคสอง ยังมีการกำหนดให้เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญโดยความเห็นชอบ
ของประธานศาลรัฐธรรมนูญสามารถออก “ประกาศสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ” ที่เป็นกฎหมายลำดับรอง
เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบนี้ด้วย

หมวด ๑

สารบบคดี การตรวจคำร้อง และแยกประเภทคำร้อง

ข้อ ๖ สารบบคดีและทะเบียนงานคดี

“ข้อ ๖ ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีจัดให้มีสารบบคดี ทะเบียนหนังสือรับ ทะเบียนหนังสือส่ง และทะเบียนการเบิกจ่ายสำนวนคดีหลัก

หลักเกณฑ์และวิธีการควบคุมสารบบคดีและทะเบียนงานคดีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด”

ด้วยสารบบคดีและทะเบียนงานคดีของศาลรัฐธรรมนูญแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

๑) สารบบคดี

คำว่า สารบบคดี ประกอบด้วยคำ ๒ คำ ได้แก่คำว่า “สารบบ” และคำว่า “คดี” ซึ่งพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้ความหมาย ดังนี้

คำว่า “สารบบ” หมายความว่า คำบอกเรื่อง, บัญชีเรื่อง, เช่น เรื่องนี้ไม่ได้อยู่ในสารบบ คำว่า “คดี” หมายความว่า เรื่องหรือความที่ฟ้องร้องหรือกล่าวหากันในทางกฎหมาย ซึ่งต้องดำเนินการตามกระบวนการวิธีพิจารณาความตามที่กฎหมายกำหนด เช่น คดีแพ่ง คดีอาญา คดีปกครอง

ดังนั้น สารบบคดี จึงหมายความว่า บัญชีเรื่องหรือความที่ฟ้องร้องหรือกล่าวหากันในทางกฎหมาย

๒) ทะเบียนงานคดี

แบ่งออกเป็น ๓ ส่วนย่อย ได้แก่

๒.๑) ทะเบียนหนังสือรับ

๒.๒) ทะเบียนหนังสือส่ง

๒.๓) ทะเบียนการเบิกจ่ายสำนวนคดีหลัก

ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีจัดให้มีสารบบคดี ทะเบียนหนังสือรับ ทะเบียนหนังสือส่ง และทะเบียนการเบิกจ่ายสำนวนคดีหลัก

อนึ่ง ในเรื่องของหลักเกณฑ์และวิธีการควบคุมสารบบคดีและทะเบียนงานคดีนั้น ให้เป็นไปตามที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

ข้อ ๗ การรับคำร้องหรือเอกสารอื่นใด

“ข้อ ๗ การรับคำร้องหรือเอกสารอื่นใด ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีเป็นหน่วยงานรับคำร้อง โดยตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของคำร้องหรือเอกสารอื่นใดพร้อมทั้งออกใบรับไว้เป็นหลักฐาน การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการรับคำร้องหรือเอกสารอื่นใดผ่านระบบงานคดีรัฐธรรมนูญ อิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใด”

เนื่องด้วยในข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๗ ได้เปิดช่องทางในการยื่นคำร้องแบ่งออกเป็น ๔ ช่องทาง ได้แก่

- ๑) ยื่นต่อศาลด้วยตนเอง หรือมอบฉันทะให้บุคคลอื่นดำเนินการแทนตน
- ๒) ส่งทางไปรษณีย์
- ๓) ส่งทางระบบงานคดีรัฐธรรมนูญอิเล็กทรอนิกส์
- ๔) ส่งทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นที่ศาลกำหนด

ดังนั้น ในการรับคำร้องหรือเอกสารอื่นใด ไม่ว่าจะศาลรัฐธรรมนูญจะได้รับมาในช่องทางใดตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๗ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๗ จึงได้กำหนดให้ เป็นหน้าที่และอำนาจของ “สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดี” (สำนักคดี ๕) ในฐานะที่เป็นหน่วยงานรับคำร้อง โดยให้โดยทำการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของคำร้องหรือเอกสารอื่นใดพร้อมทั้งออกใบรับไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๘ การแยกประเภทคำร้องตามความเร่งด่วน

“ข้อ ๘ การแยกประเภทคำร้องให้แยกตามความเร่งด่วน โดยแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้
 (๑) ด่วนที่สุด เป็นคำร้องที่รัฐธรรมนูญ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่น บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด
 (๒) ด่วน เป็นคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นสมควรกำหนด
 (๓) ปกติ เป็นคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยที่ไม่ใช่ตาม (๑) และ (๒)
 เมื่อแยกประเภทคำร้องแล้ว ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีประทับตราประเภทคดีดังกล่าว และช่องทางการยื่นคำร้องไว้ที่ปกหน้าสำนวนก่อนลงสารบบคดี”

หากพิจารณาแยกประเภทคำร้องตามความเร่งด่วน ย่อมสามารถดำเนินการแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

(๑) ด่วนที่สุด เป็นคำร้องที่รัฐธรรมนูญ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่น บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ในปัจจุบันมีกรณีที่กำหนดระยะเวลาไว้ด้วยกัน ๕ กรณี ได้แก่

(๑.๑) การวินิจฉัยคดีที่ประชาชนหรือชุมชนฟ้องหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าหนึ่งของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ วรรคสาม

โดยได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาให้แล้วเสร็จ ภายใน ๑๒๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับคำร้อง

(๑.๒) การวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ กระทบการใดเพื่อให้ตนมีส่วนโดยตรงหรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายหรือไม่ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ วรรคสาม

โดยได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาให้แล้วเสร็จ ภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับความเห็นดังกล่าว

(๑.๓) การวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของเงื่อนไขการตราพระราชกำหนด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓

โดยได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาให้แล้วเสร็จ ภายใน ๖๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับเรื่อง

(๑.๔) การวินิจฉัยหนังสือสัญญาใดต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาหรือไม่ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘

โดยได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาให้แล้วเสร็จ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่รับคำขอ

คำอธิบายระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓
จัดทำโดยนายอติเทพ อวยยะพัฒน์ (ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๓)

(๑.๕) การวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ตาม
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ (๙)
โดยได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาให้แล้วเสร็จ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้
รับคำขอ

นอกจากนั้น ในบางกรณีที่ไม่มีการกำหนดระยะเวลาแต่มีการบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญ
พิจารณาโดยไม่ชักช้าหรือโดยเร็ว จำนวน ๒ กรณี ได้แก่

๑) การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามที่
ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้เสนอ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) โดยรัฐธรรมนูญบัญญัติให้
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า

๒) พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ บัญญัติให้
“ในระหว่างอายุของวุฒิสภามาตรา ๒๖๙ (๕) ของรัฐธรรมนูญในกรณีที่การดำเนินการของหน่วยงานของ
รัฐไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทเป็นผลจากมติคณะรัฐมนตรี หรือเป็นการดำเนินการของ
คณะรัฐมนตรีโดยตรง ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้คณะกรรมการและวุฒิสภารับ และให้
วุฒิสภาดำเนินการตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่วุฒิสภาเห็นว่ากรณีเป็นปัญหาวามติของ
คณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่
ให้วุฒิสภามีมติเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยโดยเร็ว..”

อนึ่ง ในทั้ง ๒ กรณี ข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงอาจไปกำหนดให้มีชั้นความเร็ว ในกรณี
ของ “ด่วน” ในลำดับต่อไปก็ได้

(๒) ด่วน เป็นคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นสมควรกำหนด

(๓) ปกติ เป็นคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยที่ไม่ใช่ตาม (๑) และ (๒)

เมื่อแยกประเภทคำร้องแล้ว ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดี (สำนักคดี ๕) ประทับตราประเภทคดี
ดังกล่าว

นอกจากนั้น ยังกำหนดให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดี (สำนักคดี ๕) ระบุช่องทางการยื่นคำร้องไว้
ที่ปกหน้าสำนวนก่อนลงสารบบคดีด้วย

หมวด ๒

การจ่ายและการจัดทำสำนวนคดี

ข้อ ๙ การจ่ายสำนวนคดี

“ข้อ ๙ เมื่อได้รับคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัย ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญหรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ได้รับมอบหมายจ่ายสำนวนคดีให้แก่หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนและผู้เชี่ยวชาญประจำสำนวน

ในกรณีที่คำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยมีหลายเรื่องในคำร้องเดียวกัน อาจจ่ายสำนวนคดีแยกเป็นรายเรื่องก็ได้”

เมื่อได้รับคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัย ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญหรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการจ่ายสำนวนคดีให้แก่ ๒ ส่วนงาน ได้แก่

- (๑) หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวน (สำนักคดี ๑ ถึงสำนักคดี ๔)
- (๒) ผู้เชี่ยวชาญประจำสำนวน

อนึ่ง ในกรณีที่คำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยมีหลายเรื่องในคำร้องเดียวกัน อาจจ่ายสำนวนคดีแยกเป็นรายเรื่องก็ได้

ข้อ ๑๐ การเสนอสำเนาสำนวนคดี

“ข้อ ๑๐ ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีเสนอสำเนาสำนวนคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญ เลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รองเลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่ได้รับมอบหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนและผู้เชี่ยวชาญประจำสำนวน”

ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดี (สำนักคดี ๕) เสนอสำเนาสำนวนคดีต่อส่วนต่าง ๆ ๕ ส่วน ดังนี้

- (๑) ศาลรัฐธรรมนูญ
- (๒) เลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
- (๓) รองเลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่ได้รับมอบหมาย (ด้านคดี)
- (๔) หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวน (สำนักคดี ๑ ถึงสำนักคดี ๔)
- (๕) ผู้เชี่ยวชาญประจำสำนวน

ข้อ ๑๑ การตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารในสำนวนคดี

“ข้อ ๑๑ เมื่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนได้รับสำนวนคดี ให้ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารในสำนวนคดี พร้อมทั้งประทับตราคำว่า “สำนวนคดีหลัก” ไว้มุมขวาบนของเอกสารในสำนวนคดีหลัก และจัดทำสารบัญเอกสารในสำนวนคดี จัดเก็บพยานหลักฐาน ตลอดจนสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดีรวมไว้ในสำนวนคดีหลัก

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งเสร็จสิ้นในแต่ละคราวแล้ว ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนนำเอกสารในสำนวนคดีดังกล่าวส่งมอบให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีดำเนินการตามหมวด ๔

ในระหว่างการพิจารณาคดี หากศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องหรือเอกสารอื่นใดรวมไว้ในสำนวนคดีหลัก ให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง”

เพื่อให้เอกสารในสำนวนคดีมีความถูกต้องครบถ้วน จึงได้กำหนดให้ “หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวน” (สำนักคดี ๑ ถึงสำนักคดี ๔) รับหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารในสำนวนคดี พร้อมทั้งประทับตราคำว่า “สำนวนคดีหลัก” ไว้มุมขวาบนของเอกสารในสำนวนคดีหลัก และจัดทำสารบัญเอกสารในสำนวนคดี จัดเก็บพยานหลักฐาน ตลอดจนสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดีรวมไว้ในสำนวนคดีหลัก

เมื่อดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารในสำนวนคดีเสร็จสิ้นในแต่ละคราวแล้ว ให้ “หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวน” (สำนักคดี ๑ ถึงสำนักคดี ๔) นำเอกสารในสำนวนคดีดังกล่าวส่งมอบให้ “สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดี” (สำนักคดี ๕) ดำเนินการตามหมวด ๔ การเก็บรักษา การเบิกจ่าย และการจัดเก็บสำนวนคดีหลัก ต่อไป

หมวด ๓

การสนับสนุนกระบวนการพิจารณาในศาล

ข้อ ๑๒ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่สนับสนุนและช่วยเหลือศาลรัฐธรรมนูญในการดำเนินกระบวนการพิจารณา

“ข้อ ๑๒ ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่สนับสนุนและช่วยเหลือศาลรัฐธรรมนูญในการดำเนินกระบวนการพิจารณา”

เนื่องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๑๙๓ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการที่มีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น โดยให้มีหัวหน้าหน่วยงานคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นตรงต่อประธานของแต่ละศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

นอกจากนั้น พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ บัญญัติให้ “สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- บัญญัติให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญรับผิดชอบงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ
- ศึกษาและรวบรวมข้อมูล คำสั่ง และคำวินิจฉัยต่าง ๆ เกี่ยวกับงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและเผยแพร่กิจการของศาลรัฐธรรมนูญ
- ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมอบหมาย”

ดังนั้น สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงมีทำหน้าที่สนับสนุนและช่วยเหลือศาลรัฐธรรมนูญในการดำเนินกระบวนการพิจารณา ดังที่กำหนดไว้ในระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๑๒ นี้

ข้อ ๑๓ หน้าที่การทำความเข้าใจทางคดีของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนวนหรือผู้เชี่ยวชาญประจำสำนวน เสนอต่อคณะกรรมการหรือศาล รัฐธรรมนูญเพื่อประกอบการพิจารณา

“ข้อ ๑๓ ก่อนจัดให้มีการประชุมคณะตุลาการหรือศาลรัฐธรรมนูญ ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
สำนวนหรือผู้เชี่ยวชาญประจำสำนวนจัดทำบันทึกสรุปสำนวนเกี่ยวกับอำนาจศาลรัฐธรรมนูญในการรับคำร้อง
ความเห็นที่เกี่ยวกับคำร้องหรือคำขอใด ๆ หรือความเห็นที่เกี่ยวกับประเด็นแห่งคดี แล้วแต่กรณี เสนอต่อ
คณะตุลาการหรือศาลรัฐธรรมนูญเพื่อประกอบการพิจารณา เว้นแต่กรณีจำเป็นเร่งด่วนอาจกระทำด้วยวาจา
ก็ได้”

หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวน (สำนักคดี ๑ ถึงสำนักคดี ๔) หรือผู้เชี่ยวชาญประจำสำนวน
มีหน้าที่จัดทำความเห็นทางคดีเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการหรือศาลรัฐธรรมนูญประกอบการพิจารณา ก่อนจัด
ให้มีการประชุมคณะตุลาการหรือศาลรัฐธรรมนูญ ดังนี้

- (๑) จัดทำบันทึกสรุปสำนวนเกี่ยวกับอำนาจศาลรัฐธรรมนูญในการรับคำร้อง
 - (๒) จัดทำบันทึกสรุปสำนวนเกี่ยวกับความเห็นที่เกี่ยวกับคำร้องหรือคำขอใด ๆ หรือความเห็นที่
เกี่ยวกับประเด็นแห่งคดี แล้วแต่กรณี
- เว้นแต่กรณีจำเป็นเร่งด่วนอาจกระทำด้วยวาจาก็ได้

ข้อ ๑๔ หน้าที่ยกร่างรายงานการพิจารณา

“ข้อ ๑๔ การพิจารณาคดีของคณะตุลาการหรือศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนยกร่างรายงานการพิจารณา โดยเสนอต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นก่อนเสนอต่อคณะตุลาการหรือศาลรัฐธรรมนูญ”

ด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๙ บัญญัติ “ให้ศาลเป็นผู้บันทึกรายงานการพิจารณาคดี”

ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาคดีเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๑๔ จึงกำหนดให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวน (สำนักคดี ๑ ถึงสำนักคดี ๔) ยกร่างรายงานการพิจารณา โดยเสนอต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นก่อนเสนอต่อคณะตุลาการหรือศาลรัฐธรรมนูญ

คำอธิบายระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓
จัดทำโดยนายอติเทพ อวยยะพัฒน์ (ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๓)

ข้อ ๑๕ การจัดทำวาระการประชุมของศาลรัฐธรรมนูญ

“ข้อ ๑๕ การจัดทำวาระการประชุมของศาลรัฐธรรมนูญ ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดทำระเบียบวาระการประชุมตามที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด”

ในการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแต่ละครั้ง ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๑๕ จึงกำหนดให้การจัดทำวาระการประชุมของศาลรัฐธรรมนูญ ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดทำระเบียบวาระการประชุมตามที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

ข้อ ๑๖ การดำเนินการให้เป็นไปตามผลการพิจารณาคดี และการ รายงานความคืบหน้า

“ข้อ ๑๖ ระหว่างการพิจารณาคดีของคณะตุลาการหรือศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนดำเนินการให้เป็นไปตามผลการพิจารณาคดี และให้รายงานความคืบหน้าการดำเนินการดังกล่าวต่อคณะตุลาการหรือศาลรัฐธรรมนูญ”

เพื่อให้การพิจารณาคดีของคณะตุลาการหรือศาลรัฐธรรมนูญเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๑๖ จึงกำหนดให้ระหว่างการพิจารณาคดีของคณะตุลาการหรือศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวน (สำนักคดี ๑ ถึงสำนักคดี ๔) ดำเนินการให้เป็นไปตามผลการพิจารณาคดี และให้รายงานความคืบหน้าการดำเนินการดังกล่าวต่อคณะตุลาการหรือศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๗ การไต่สวนหรือการออกนั่งพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ

“ข้อ ๑๗ การไต่สวนหรือการออกนั่งพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง”

เพื่อให้การไต่สวนหรือการออกนั่งพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๑๗ จึงกำหนดให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๘ ในการไต่สวนและต้องมีการหมายพยานหลักฐาน

“ข้อ ๑๘ ในการไต่สวนและต้องมีการหมายพยานหลักฐาน ให้ประทับตราหมายพยานหลักฐานของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ร้อง และผู้ถูกร้อง ดังนี้

(๑) พยานเอกสารที่ศาลรัฐธรรมนูญเรียก คือ “หมาย ศ” และวัตถุพยานที่ศาลรัฐธรรมนูญเรียก คือ “หมาย วศ”

(๒) พยานเอกสารของผู้ร้อง คือ “หมาย ร” และวัตถุพยานของผู้ร้อง คือ “หมาย วร”

(๓) พยานเอกสารของผู้ถูกร้อง คือ “หมาย ถ” และวัตถุพยานของผู้ถูกร้อง คือ “หมาย วถ”

ส่วนพยานหลักฐานประเภทอื่นให้เป็นไปตามที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด”

เพื่อให้การไต่สวนและต้องมีการหมายพยานหลักฐาน ให้ประทับตราหมายพยานหลักฐานของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ร้อง และผู้ถูกร้อง เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๑๘ จึงกำหนดให้มีการประทับตราหมายพยานหลักฐานของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ร้อง และผู้ถูกร้อง ดังนี้

(๑) พยานเอกสารที่ศาลรัฐธรรมนูญเรียก คือ “หมาย ศ” และวัตถุพยานที่ศาลรัฐธรรมนูญเรียก คือ “หมาย วศ”

(๒) พยานเอกสารของผู้ร้อง คือ “หมาย ร” และวัตถุพยานของผู้ร้อง คือ “หมาย วร”

(๓) พยานเอกสารของผู้ถูกร้อง คือ “หมาย ถ” และวัตถุพยานของผู้ถูกร้อง คือ “หมาย วถ”

ส่วนพยานหลักฐานประเภทอื่นให้เป็นไปตามที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

ข้อ ๑๙ การดำเนินการบันทึกคำให้การของคู่กรณีหรือคำเบิกความ ของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญ

“ข้อ ๑๙ ในกระบวนการพิจารณาที่ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการบันทึกคำให้การของคู่กรณีหรือคำเบิกความของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญโดยอุปกรณ์บันทึกเสียง หรืออุปกรณ์บันทึกภาพและเสียง หรือโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งสามารถถ่ายทอดออกเป็นภาพหรือเสียง ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวน ถอดความคำให้การหรือคำเบิกความรวมไว้ในสำนวนคดีหลัก”

เพื่อให้กระบวนการพิจารณาที่ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการบันทึกคำให้การของคู่กรณีหรือคำเบิกความของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญโดยอุปกรณ์บันทึกเสียง หรืออุปกรณ์บันทึกภาพและเสียง หรือโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งสามารถถ่ายทอดออกเป็นภาพหรือเสียง เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๑๙ จึงกำหนดให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวน (สำนักคดี ๑ ถึงสำนักคดี ๔) ถอดความคำให้การหรือคำเบิกความรวมไว้ในสำนวนคดีหลัก

ข้อ ๒๐ การยกร่างคำสั่งหรือร่างคำวินิจฉัย

“ข้อ ๒๐ เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีมติในคำร้องใด ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนและผู้เชี่ยวชาญประจำสำนวนร่วมกันยกร่างคำสั่งหรือร่างคำวินิจฉัยตามมติดังกล่าวโดยเสนอต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นก่อนเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ”

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีมติในคำร้องใด เพื่อให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒๐ จึงกำหนดให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวน (สำนักคดี ๑ ถึงสำนักคดี ๔) และผู้เชี่ยวชาญประจำสำนวน ร่วมกันยกร่างคำสั่งหรือร่างคำวินิจฉัยตามมติดังกล่าวโดยเสนอต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นก่อนเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๒๑ การดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญ

“ข้อ ๒๑ ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ก่อนส่งไปประกาศราชกิจจานุเบกษาและความเห็นส่วนตัวของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญก่อนเผยแพร่ต่อสาธารณะ หากศาลรัฐธรรมนูญเห็นสมควรอาจให้เปลี่ยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญหรือเอกสารเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เป็นภาษาต่างประเทศก็ได้”

เพื่อให้คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญและความเห็นส่วนตัวของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญก่อนเผยแพร่ต่อสาธารณะเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒๑ จึงกำหนดให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญก่อนส่งไปประกาศราชกิจจานุเบกษาและความเห็นส่วนตัวของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญก่อน เผยแพร่ต่อสาธารณะ

นอกจากนั้น หากศาลรัฐธรรมนูญเห็นสมควรอาจให้เปลี่ยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญหรือ เอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เป็นภาษาต่างประเทศก็ได้

คำอธิบายระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓
จัดทำโดยนายอดิเทพ อวยยะพัฒน์ (ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๓)

หมวด ๔

การเก็บรักษา การเบิกจ่าย และการจัดเก็บสำนวนคดีหลัก

ข้อ ๒๒ การเก็บรักษาสำนวนคดีหลัก

“ข้อ ๒๒ เมื่อสำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีได้รับเอกสารในสำนวนคดีจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนแล้ว ให้จัดเก็บรักษาไว้ในห้องจัดเก็บสำนวนคดีหลัก”

เพื่อให้สำนวนคดีหลักเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒๒ จึงกำหนดให้เมื่อสำนักที่รับผิดชอบสารบบคดี (สำนักคดี ๕) ได้รับเอกสารในสำนวนคดีจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวน (สำนักคดี ๑ ถึงสำนักคดี ๔) แล้ว ให้จัดเก็บรักษาไว้ในห้องจัดเก็บสำนวนคดีหลัก

ข้อ ๒๓ การเบิกจ่ายและการเก็บรักษาเอกสารในสำนวนคดีหลัก

“ข้อ ๒๓ การเบิกจ่ายสำนวนคดีหลัก ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีดำเนินการควบคุมดูแลการเบิกจ่ายและจัดเก็บรักษาเอกสารในสำนวนคดี”

เพื่อให้สำนวนคดีหลักเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒๓ จึงกำหนดให้การเบิกจ่ายสำนวนคดีหลัก ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดี (สำนักคดี ๕) ดำเนินการควบคุมดูแลการเบิกจ่ายและจัดเก็บรักษาเอกสารในสำนวนคดี

ข้อ ๒๔ การจัดเก็บสำนวนคดีหลัก

“ข้อ ๒๔ การจัดเก็บสำนวนคดีหลักในคดีที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเสร็จแล้ว ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวนดำเนินการจัดเก็บสำนวนคดีหลักและจัดทำสำเนาอีกหนึ่งชุดให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยหรือคำสั่ง และส่งมอบให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีดำเนินการ ดังนี้

- (๑) นำเอกสารสำนวนคดีหลักลงระบบจัดเก็บข้อมูลสำนวนคดีในระบบอิเล็กทรอนิกส์
- (๒) ส่งสำนวนคดีหลักจัดเก็บรักษาไว้ที่ห้องจดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ
- (๓) จัดเก็บสำเนาสำนวนคดีหลักไว้ที่ห้องสำนวนคดี”

เพื่อให้การจัดเก็บสำนวนคดีหลักเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒๔ จึงกำหนดให้การจัดเก็บสำนวนคดีหลักในคดีที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเสร็จแล้ว ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานผู้รับผิดชอบสำนวน (สำนักคดี ๑ ถึงสำนักคดี ๔) ดำเนินการจัดเก็บสำนวนคดีหลักและจัดทำสำเนาอีกหนึ่งชุดให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยหรือคำสั่ง และส่งมอบให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดี (สำนักคดี ๕) ดำเนินการ ดังนี้

- (๑) นำเอกสารสำนวนคดีหลักลงระบบจัดเก็บข้อมูลสำนวนคดีในระบบอิเล็กทรอนิกส์
- (๒) ส่งสำนวนคดีหลักจัดเก็บรักษาไว้ที่ห้องจดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ
- (๓) จัดเก็บสำเนาสำนวนคดีหลักไว้ที่ห้องสำนวนคดี

ข้อ ๒๕ การเก็บรักษา การเบิกจ่าย และการจัดเก็บสำนวนคดีหลัก

“ข้อ ๒๕ หลักเกณฑ์และวิธีการเก็บรักษา การเบิกจ่าย และการจัดเก็บสำนวนคดีหลัก ให้เป็นไปตามที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด”

เพื่อให้วิธีการเก็บรักษา การเบิกจ่าย และการจัดเก็บสำนวนคดีหลัก เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒๕ จึงกำหนดให้หลักเกณฑ์และวิธีการเก็บรักษา การเบิกจ่าย และการจัดเก็บสำนวนคดีหลัก ให้เป็นไปตามที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

หมวด ๕

การทำลายสำเนาสำนวนคดี

ข้อ ๒๖ การทำลายสำเนาเอกสารในสำนวนคดี สำเนาเอกสารทาง ธุรการคดีและเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดี

“ข้อ ๒๖ เมื่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและความเห็นส่วนตน
เผยแพร่ต่อสาธารณะแล้ว ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีประสานตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและเจ้าหน้าที่
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเพื่อทำลายสำเนาเอกสารในสำนวนคดี สำเนาเอกสารทางธุรการคดีและเอกสารอื่นใด
ที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดีดังกล่าว

ประเภทเอกสารที่ต้องทำลายตามวรรคหนึ่ง แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

- (๑) สำเนาเอกสารในสำนวนคดี
- (๒) สำเนาเอกสารทางธุรการคดี
- (๓) เอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดี

ภายในเดือนมิถุนายนของทุกปี ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดีขอรับเอกสารตามวรรคสอง
จากตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการทำลาย เว้นแต่
ผู้ครอบครองเอกสารดังกล่าวจะแจ้งความประสงค์เป็นหนังสือว่าขอเก็บเอกสารนั้นไว้ก่อน”

เพื่อให้การทำลายสำเนาเอกสารในสำนวนคดี สำเนาเอกสารทางธุรการคดีและเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้อง
กับสำนวนคดี เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ
พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒๖ จึงกำหนดให้เมื่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและ
ความเห็นส่วนตนเผยแพร่ต่อสาธารณะแล้ว ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดี (สำนักคดี ๕) ประสานตุลาการ
ศาลรัฐธรรมนูญและเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเพื่อทำลายสำเนาเอกสารในสำนวนคดี สำเนาเอกสาร
ทางธุรการคดีและเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดีดังกล่าว

ประเภทเอกสารที่ต้องทำลายตามวรรคหนึ่ง แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

- (๑) สำเนาเอกสารในสำนวนคดี
- (๒) สำเนาเอกสารทางธุรการคดี
- (๓) เอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดี

นอกจากนั้น ภายในเดือนมิถุนายนของทุกปี ให้สำนักที่รับผิดชอบสารบบคดี (สำนักคดี ๕) ขอรับ
เอกสารจากตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการทำลาย
เว้นแต่ผู้ครอบครองเอกสารดังกล่าวจะแจ้งความประสงค์เป็นหนังสือว่าขอเก็บเอกสารนั้นไว้ก่อน

ข้อ ๒๗ การทำลายสำเนาเอกสารในสำนวนคดี สำเนาเอกสารทาง ธุรการคดีและเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดี

“ข้อ ๒๗ หลักเกณฑ์และวิธีการทำลายสำเนาเอกสารในสำนวนคดี สำเนาเอกสารทางธุรการคดี หรือเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดี ให้เป็นไปตามที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด”

เพื่อให้การทำลายสำเนาเอกสารในสำนวนคดี สำเนาเอกสารทางธุรการคดี หรือเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดี เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒๗ จึงกำหนดให้หลักเกณฑ์และวิธีการทำลายสำเนาเอกสารในสำนวนคดี สำเนาเอกสารทางธุรการคดี หรือเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสำนวนคดี ให้เป็นไปตามที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

ส่วนที่ ๒

ความเป็นมาของระเบียบศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ

ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ มีการออกมาแล้ว ๒ ฉบับ
ได้แก่

ฉบับที่ ๑ ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดี พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยมีการแก้ไข
เพิ่มเติมโดยระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

ฉบับที่ ๒ ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓
โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ฉบับที่ ๑ ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดี พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยมีการแก้ไข
เพิ่มเติมโดยระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

เป็นระเบียบศาลรัฐธรรมนูญที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วย
วิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๕ ซึ่งประศาสน์รัฐธรรมนูญโดยความเห็นชอบของคณะ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้ออกระเบียบศาลรัฐธรรมนูญฉบับนี้ขึ้น โดยถือเป็นครั้งแรกที่มีการออกระเบียบ
ศาลรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานคดี ซึ่งมีจำนวน ๓๒ ข้อ ประกอบด้วย ๖ หมวด
ได้แก่

หมวด ๑ บททั่วไป (ข้อ ๕ ถึงข้อ ๗)

หมวด ๒ การยื่นและการตรวจรับคำร้อง (ข้อ ๘ ถึงข้อ ๑๔)

หมวด ๓ การจัดทำและการจ่ายสำนวนคดี (ข้อ ๑๕ ถึงข้อ ๑๘)

หมวด ๔ การสนับสนุนกระบวนการพิจารณาในศาล (ข้อ ๑๙ ถึงข้อ ๒๗)

หมวด ๕ การตรวจและการขอสำเนาในสำนวนคดี (ข้อ ๒๘ ถึงข้อ ๒๙)

หมวด ๖ การจัดเก็บและการทำลายสำนวนคดี (ข้อ ๓๐ ถึงข้อ ๓๑)

บทเฉพาะกาล (ข้อ ๓๒)

ทั้งนี้ มีข้อ ๑ ถึงข้อ ๔ เป็นไปตามรูปแบบของการร่างกฎหมาย กล่าวคือ

ข้อ ๑ ชื่อระเบียบศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๒ วันบังคับใช้

ข้อ ๓ บทนิยามศัพท์

ข้อ ๔ ผู้รักษาการตามระเบียบศาลรัฐธรรมนูญ

เนื่องด้วยระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็น “กฎ” ที่
ออกมาในช่วงที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บังคับใช้ ดังนั้น เมื่อมีการบังคับใช้
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ จึงทำให้เนื้อหาในระเบียบ
ศาลรัฐธรรมนูญในบางข้อโดยเฉพาะในเรื่องการแยกคำร้องตามความเร่งด่วนตามเขตอำนาจศาลซึ่งมีความ

คำอธิบายระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓
จัดทำโดยนายอติเทพ อวยยะพัฒน์ (ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๓)

แตกต่างกันไปตามรัฐธรรมนูญ ตลอดจนมีการปรับปรุงเนื้อหาในบางส่วนให้เป็นไปด้วยความเหมาะสม จึงทำให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

ฉบับที่ ๒ ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓

เป็นระเบียบศาลรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่มีการปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตลอดจนข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ อันเป็นบทอาศัยอำนาจหลัก

ทั้งนี้ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖ บัญญัติว่า “ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้มีอำนาจออกข้อกำหนด ระเบียบ และประกาศของศาล เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

การออกข้อกำหนด ระเบียบ หรือประกาศของศาล ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามมติของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕ กำหนดว่า “ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญรักษาการตามข้อกำหนดนี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของศาล โดยความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดนี้”

ข้อสังเกต ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการบริหารจัดการงานคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๓ มิได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖ แต่อาศัยอำนาจตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕